

- Korps landelijke politiediensten
- Dienst Nationale Recherche

Bestuurlijk Advies

Nederlandse belastingnomaden

Kenmerk	: 20120411/EV
Betreft	: Bestuurlijk advies omtrent aanpak belastingnomaden
Ten behoeve van	: DNR, LP, Belastingdienst en FIOD
Opgemaakt	: 04 mei 2012
Rapporteur	:

1 Inleiding

De Dienst Nationale Recherche heeft een zelfstandige signalering- en adviestaak. Het opstellen van bestuurlijke adviezen en rapportages valt onder deze taak. Het doel van een bestuurlijk advies is om knelpunten te signaleren. Daarnaast worden de aanknopingspunten genoemd in dit advies voor een effectieve aanpak van de zware en georganiseerde criminaliteit. In dit geval gaat het om de criminaliteit op het gebied van het aandachtsgebied van georganiseerde hennepsteelt. Dit bestuurlijk advies wordt gericht aan de partners die op dit aandachtsgebied de aanknopingspunten vanuit hun specifieke taakstelling kunnen uitvoeren. Door het uitvoeren van deze aanknopingspunten worden zogenaamde barrières opgeworpen, waardoor criminelen die actief zijn op genoemd aandachtsgebied worden belemmerd.

2 Aanleiding

De aanleiding voor dit bestuurlijk advies is een vooronderzoek naar de verblijfplaatsen van benoemde subjecten en Top X-ers uit het programma 'Bladgoud'. Dit tactische programma is opgesteld op het aandachtsgebied van de georganiseerde hennepsteelt. Uit dit onderzoek blijkt dat een groot deel van de subjecten niet meer woonachtig is in Nederland, maar geëmigreerd zijn naar het buitenland.¹ Deze subjecten hebben dit formeel aan de Nederlandse instanties aangegeven.² Hierbij wordt voornamelijk Spanje genoemd als nieuw vestigingsland. De subjecten zijn landelijk bekende criminelen, van wie enkelen afkomstig zijn uit het woonwagenvmilieu. Hieronder zal ik mijn bevindingen verder uiteenzetten.

3 Bevindingen

Uit het onderzoek naar de diverse Top X-ers en subjecten van het programma Bladgoud, wordt geconstateerd dat zij bewust uit de Nederlandse Gemeentelijke Bevolkingsadministraties (GBA) zijn uitgeschreven. Vaak staan ze niet eens in enig ander land ingeschreven. Ze verblijven gewoonweg in Nederland of ze wonen in een ander land, zonder daar formeel ingeschreven te staan. Hierdoor verschaffen deze criminele subjecten zich een fiscale en justitiële anonimiteit. Door deze fiscale anonimiteit is het zicht op het legaal inkomen en vermogen onzichtbaar voor de Nederlandse en de eventuele buitenlandse fiscus, maar ook voor de Nederlandse opsporingsdiensten. Kennelijk voelen de subjecten zich fiscaal onaantastbaar doordat ze geen fiscale woonplaats hebben.

¹ Opgave Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

² Onder andere de politie en belastingdienst.

Met de justitiële anonimiteit hangt samen dat politie en justitie worden gehinderd in het verrichten van opsporingsonderzoeken door de barrière van de zogenaamde vereiste rechtshulp bij subjecten die in het buitenland wonen. Voor het uitvoeren van opsporingshandelingen is de Nederlandse politie en justitie afhankelijk van de buitenlandse justitiële autoriteiten. Het is algemeen bekend bij de criminele subjecten dat de buitenlandse rechtshulp een belemmering vormt voor de Nederlandse opsporingsautoriteiten. De trage afhandeling en bureaucratie zorgt vaak voor de uiteindelijke keuze om niet op te sporen door middel van een rechtshulpverzoek. De subjecten voelen zich hierdoor comfortabel en hebben geen last van politie en justitie door genoemde anonimiteiten.

Het valt op dat bovengenoemde modus operandus (MO) veelvuldig wordt toegepast binnen deze kring van landelijke criminele subjecten c.q. misdaadondernemers. Hierbij kan niet worden uitgesloten dat deze MO ook buiten deze specifieke groep wordt toegepast. Voor dit aandachtsgebied is het op zijn plaats om een barrière op te werpen in de bestrijding van deze criminele subjecten.

4	Juridisch kader
----------	------------------------

In artikel 4 van de Algemene Wet Rijksbelastingen (AWR) wordt aangegeven wanneer er sprake is van binnenlandse belastingplicht.³ Voor natuurlijke personen is de feitelijke verblijfplaats hiervoor bepalend. Voor een niet natuurlijk persoon is de vestigingsplaats van belang voor de binnenlandse belastingplicht. Indien op grond van het voorgaande sprake is van binnenlandse belastingplicht brengt dit met zich mee dat het gehele 'wereldinkomen' of 'wereldwinst' onderworpen is aan de belastingheffing in Nederland.⁴

Naast artikel 4 AWR is tevens artikel 2.1 van de Wet op de Inkomstenbelasting (IB) van belang voor de belastingheffing. Uit dit artikel volgt, dat als belastingplichtigen voor de inkomstenbelasting natuurlijke personen gelden, die in Nederland wonen of niet in Nederland wonen, maar wel Nederlands inkomen genieten.

Betekent het niet ingeschreven staan in de Gemeentelijke Basisadministratie dat er sprake is van een niet binnenlandse belastingplicht?

Voor het daadwerkelijk vaststellen van de feitelijke verblijfplaats is de jurisprudentie van belang. Voor het bepalen van de fiscale woonplaats maakt de rechter gebruik van de feitelijke omstandigheden van het geval.⁵ In een andere zaak werd eveneens gesteld dat alle feitelikheden in ogenschouw genomen moeten worden om te komen tot de fiscale woonplaats van een persoon.

³ De Bleeck e.a., p.58.

⁴ De Bleeck e.a., p.58.

⁵ HR 7 oktober 2011, LJN:BT6820.

Hierbij werden tevens de volgende zaken van belang geacht, namelijk het land waar de belastingplichtige duurzaam een woning ter beschikking staat, het land waarmee de persoonlijke en economische betrekkingen het nauwst zijn, het land waar de belastingplichtige gewoonlijk verblijft en de nationaliteit van de belastingplichtige.⁶

Gelet op de jurisprudentie kan men stellen dat het uitgeschreven zijn uit de GBA, niet betekent dat men niet meer binnenlands belastingplichtig is. Om de fiscale woonplaats vast te stellen zal met informatie aan de hand van bovengenoemde criteria vastgesteld kunnen worden wat de feitelijke woonplaats is voor het bepalen van de belastingplicht.⁷

5	Advies
----------	---------------

Het verdient aanbeveling dat de Nationale Recherche van verdachten en de hen, blijkens opsporingsonderzoeken, omringende personen, waarvan het vermoeden bestaat dat zij zich gedragen als zogenaamde belastingnomaden, in samenwerking met de Belastingdienst, de voor Nederlandse belastingheffing relevante feitelijke woonplaats vaststelt.

Daarnaast is een nader onderzoek in samenwerking met het LIEC en/of de Belastingdienst naar dit fenomeen wenselijk. Dit kan handvatten bieden voor het opwerpen van barrières op landelijk niveau.

⁶ Rb. Arnhem 17 januari 2008, LJN: BH2846.

⁷ Hof Arnhem 20 juli 2010, LJN: BN5909.

Literatuurlijst

De Blieck e.a. 2009

L.A. de Blieck, P.J. van Amersfoort, J. de Blieck, E.A.G. van den Ouderaa, R.J. Koopman, *Algemene wet inzake Rijksbelastingen*, Deventer: Kluwer.

Jurisprudentielijst

Hoge Raad

HR 7 oktober 2011, *LJN*:BT6820.

Gerechtshof

Hof Arnhem 20 juli 2010, *LJN*: BN5909.

Rechtbank

Rb. Arnhem 17 januari 2008, *LJN*: BH2846.